

فرا تحلیل اثرات پذیرش IFRS بر بازار سرمایه

بهاره حقیقی طلب*، فرزانه نصیرزاده**، ربحانه حقیقی***

تاریخ دریافت: ۹۶/۰۱/۲۱

تاریخ پذیرش: ۹۶/۰۴/۲۷

چکیده

پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) در سراسر جهان، موضوع بسیاری از تحقیقات تجربی انجام شده در خصوص بررسی تغییر نظام حسابداری بر گزارشگری مالی و همچنین بر بازار سرمایه است. این مطالعات تاکنون نتایج متفاوتی را نشان داده‌اند. مطالعه حاضر فرا تحلیل پژوهش‌های انجام شده پیرامون تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه با هدف جمع‌بندی نتایج است. به این منظور، مقالات ۳۳ مجله معتبر حسابداری از سال ۲۰۰۰ الی ۲۰۱۷ (۳ ماه) بررسی و در نهایت ۳۷ مقاله مرتبط (از ۱۷ مجله) در ارتباط با تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه به روش فرا تحلیل هانتز و همکاران (۱۹۸۲)، هانتز و اشمیت (۲۰۰۰) و روزنتال (۱۹۹۱) بررسی گردید. با محاسبه اندازه اثر، تأثیر متغیر مستقل پذیرش IFRS بر متغیرهای اصلی پژوهش (ده متغیر وابسته) حول پنج محور ارتباط ارزشی، میزان سرمایه‌گذاری، استقراض، عدم تقارن اطلاعاتی و نقد شوندگی سهام با توجه به تأثیر متغیر تعدیل‌کننده (نوع پذیرش) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان‌دهنده تأثیرات ترکیبی پذیرش IFRS بر بازار سرمایه است. همچنین، نوع پذیرش می‌تواند این ارتباط را تعدیل نماید.

واژه‌های کلیدی: پذیرش IFRS، بازار سرمایه، محورهای پنج‌گانه، فرا تحلیل.

طبقه‌بندی موضوعی: M41، M48، M49، K20.

DOI: 10.22051/jera.2017.14921.1644

* دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران، (نویسنده مسئول)، (b.haghighitalab@stu.um.ac.ir)

** دانشیار حسابداری دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران، (nasirzadeh@um.ac.ir)

*** دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران، (re.haghighi@mail.um.ac.ir)

مقدمه

اطلاعات با کیفیت در عملکرد بهینه بازارهای سهام، نقش بسیار مهمی دارند. نظام حسابداری و اصول پذیرفته شده حسابداری به صورت ویژه، نقش اساسی و با اهمیتی را در تهیه و ارائه اطلاعات مالی به استفاده کنندگان برون سازمانی، که برای اتخاذ تصمیمات خود به این اطلاعات اتکا می کنند، ایفا می نماید. اطلاعات مالی برای سرمایه گذاران بسیار حائز اهمیت است، لذا تعیین استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی یا همان IFRS به عنوان مبنایی برای تهیه و ارائه گزارشات مالی، تصمیم مهمی در سیاست های عمومی است که مستلزم تحلیل هزینه/منفعت است (احمد و همکاران، ۲۰۱۳). تاکنون، شواهد تجربی پیرامون مزایای IFRS برای سرمایه گذاران، ضد و نقیض بوده اند (براون، ۲۰۱۱). هدف این مقاله، ارائه فراتحلیلی از مجموعه وسیع مقالاتی است که اثرات پذیرش IFRS بر گزارشگری مالی و بازار سرمایه را ارزیابی و بررسی می کنند. به ویژه، سوال اصلی پژوهش این است که: آیا پذیرش IFRS باعث افزایش کیفیت گزارشگری مالی شده و تأثیر مثبتی بر بازار سرمایه داشته است یا خیر.

یکی از مزایای پذیرش IFRS این است که گزارشگری مالی شفاف تر شده زیرا IFRS، الزامات اضافی افشاء را مقرر و قواعد اندازه گیری و شناخت را که مستقیماً بر کیفیت ارقام و آمار حسابداری تأثیر گذار است، تعیین می نماید (داسک، ۲۰۰۶). به عنوان مثال، بارث و همکاران (۲۰۰۸) متوجه شدند شرکت های پذیرنده IFRS، مدیریت سود کمتر و تشخیص سود به موقع تری داشته و ارتباط ارزشی سود بیشتری ایجاد می کنند. محققان این یافته ها و نتایج را به عنوان شواهدی در تایید کیفیت گزارشگری مالی بالاتر تفسیر می کنند. مطالعات تجربی مختلف (مانند اشباق و پینکاس، ۲۰۰۱؛ هریس و مولر، ۱۹۹۹؛ هانگ و سوبرامانیام، ۲۰۰۷؛ جرماکوویچ و همکاران، ۲۰۰۷؛ وان تندلو و وانسترالن، ۲۰۰۵) ارتباط ارزشی پذیرش داوطلبانه IFRS را بررسی و ارزیابی نموده اند. مطالعات پیرامون تأثیر پذیرش داوطلبانه اجباری IFRS در حوزه های قضایی مختلف با نظام های فرهنگی، حاکمیتی و قانونی متفاوت انجام گرفته است. احمد و همکاران (۲۰۱۳)، متا آنالیزی در مورد مطالعات صورت گرفته در خصوص اثرات پذیرش IFRS بر روی کیفیت اطلاعات اندازه گیری شده با ارتباط ارزشی، اقلام تعهدی اختیاری و کیفیت پیش بینی های تحلیلگران انجام دادند. این مطالعات، در اندازه گیری و مدل سازی تأثیرات گزارشگری مالی مورد بررسی با یکدیگر تفاوت دارند. شواهد تجربی در خصوص اثرات گزارشگری مالی و بازار سرمایه متناقض اند و پژوهش حاضر

این یافته‌ها و نتایج را گردآوری و جمع‌بندی می‌کند. مطالعات پیرامون پیامدهای اقتصادی پذیرش IFRS، به ویژه با توجه به پذیرش روزافزون آن تا حدود زیادی با یکدیگر مرتبط‌اند. هدف مقاله حاضر سازمان‌دهی یافته‌های ناهماهنگ تحقیقات مختلف و طرح نتایج و استنباط‌های قوی‌تری پیرامون اثرات اتخاذ و پذیرش IFRS بر بازار سرمایه می‌باشد. در پژوهش حاضر، پس از شناسایی مطالعات تجربی مربوطه، از رویکرد ارائه شده توسط روزنتال (۱۹۹۱)، هانت و همکاران (۱۹۸۲) و هانت و اشمیت (۲۰۰۰) استفاده و برای تلفیق نتایج، شناسایی دلایل اختلاف و استنتاج نتایج به منظور درک بهتر اثرات اعمال IFRS، فراتحلیلی از این سه پیکره ادبیات انجام شده است. اگرچه مطالعات مروری مختلف، خلاصه‌ای از ادبیات تجربی پیرامون پیامدهای اعمال IFRS را ارائه داده‌اند (مانند براون، ۲۰۱۱؛ بروگمن و همکاران، ۲۰۱۲؛ هوک و همکاران، ۲۰۱۲؛ پوپ و مک‌لی، ۲۰۱۱؛ سادرستروم و سان، ۲۰۰۷). لکن، پژوهش حاضر اولین پژوهشی است که با استفاده از یک روش آماری تایید شده سعی در ارائه خلاصه‌ای از پیامدهای پذیرش IFRS بر بازار سرمایه دارد. در انجام این تحلیل، اثرات عامل تعدیل‌کننده‌ی نوع اعمال IFRS (داوطلبانه یا اجباری) که ممکن است سبب دستیابی به یافته‌های متناقض شود، مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این پژوهش می‌تواند با گردآوری نتایج مطالعات انجام شده در خصوص تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه برای جامعه سرمایه‌گذاران، نهادهای استاندارد‌گذار حسابداری و مراجع قانونی مرتبط با بازار سرمایه مفید و موثر باشد. آگاهی از چنین اثراتی سیاست‌گذاران و استاندارد‌گذاران را در درک مشکلات و موانع موجود در دستیابی به قابلیت مقایسه صورت‌های مالی جهانی یاری می‌کند.

مروری بر پیشینه

مزایای مورد تایید و هزینه‌های پذیرش IFRS در ادبیات حرفه‌ای و دانشگاهی مستند شده است. این مزایا شامل کاهش عدم تقارن اطلاعات، افزایش کارایی بازار سرمایه و شفافیت و هماهنگی بیشتر در بین حوزه‌های قانونی/قضایی مختلف می‌شود. موانع موجود برای تحقق چنین مزایایی دربرگیرنده‌ی موانع ارتباطی و تفسیری، رویه‌های حسابداری مجاز جایگزین و انگیزه‌های تهیه‌کنندگان صورت‌های مالی و تمایل به حفظ اقتدار تنظیم استانداردهای حسابداری و تفاوت‌های موجود در نظام‌های حاکمیتی و قانونی است که بر پذیرش و یا الزام به IFRS تأثیر می‌گذارند. بال (۲۰۰۶) چنین ادعا می‌کند که استفاده از IFRS در کنار مزایای

مختلف، معایبی نیز دارد و حتی ممکن است لزوماً سبب افزایش قابلیت مقایسه گزارشگری مالی نگردد. این دیدگاه با یافته‌های تجربی خلاصه شده در مقالات مروری (مانند براون، ۲۰۱۱؛ پوپ و مک‌لی، ۲۰۱۱)، تایید گردید. با توجه به تأثیرات متفاوت پذیرش IFRS بر بازار سرمایه (اعم از آثار مثبت، منفی، ترکیبی و بی اثر) که در مقالات منتشر شده تاکنون مشاهده گردیده است، این مقاله فراتحلیلی از ادبیات تجربی پیرامون اثرات پذیرش IFRS بر بازار سرمایه و همچنین مروری بر این ادبیات را ارائه می‌دهد. تاکنون تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه از ابعاد مختلفی مورد مطالعه قرار گرفته است. مقاله حاضر در پنج محور ارتباط ارزشی، میزان سرمایه‌گذاری، استقراض، عدم تقارن اطلاعاتی و نقدشوندگی سهام نتایج مختلف مقالات انجام شده تاکنون را استخراج و فراتحلیل آن‌ها را ارائه می‌نماید.

تأثیر پذیرش IFRS بر ارتباط ارزشی: این مطالعات، تغییرات ایجاد شده در ارتباط ارزشی قیمت سهم، ارزش بازار سهام شرکت و بازده سهام را به عنوان ویژگی‌هایی از کیفیت گزارشگری مالی بررسی می‌کنند (بارث و همکاران، ۲۰۰۱). تاکنون رابطه ضعیف میان قیمت سهام و سود محاسبه شده با اصول عمومی پذیرفته حسابداری مشاهده شده است (کوتاری، ۲۰۰۱). لو (۱۹۸۹) معتقد است کیفیت اطلاعاتی پایین بهای تمام شده تاریخی و عدم در نظر گرفتن ارزش‌های جاری در ترانزنامه، علت این رابطه ضعیف می‌باشد. با پذیرش IFRS و استفاده از ارزش منصفانه فرصتی برای ارزیابی ارتباط ارزشی و مقایسه‌ی آن فراهم می‌شود. کیم و شی (۲۰۱۲) نشان دادند، پذیرش IFRS با ایجاد همزمانی در تأثیر اطلاعات بر قیمت، نوسان قیمت در مقاطع گزارشگری را کاهش و ارتباط ارزشی را بهبود می‌بخشد. با این وجود، پاگلیتی (۲۰۰۹) دریافت که ارتباط ارزشی ارزش دفتری سهام (سود) با پذیرش IFRS، بیشتری (کمتری) خواهد شد. طبق دیفاند و همکاران (۲۰۱۵)، بکارگیری ارزش منصفانه پس از پذیرش ممکن است منجر به کاهش شفافیت شود و در نتیجه دارای تأثیر منفی یا کم اهمیت بر کاهش ریسک سقوط قیمت سهام باشد. از آنجا پژوهش‌های گذشته به تأثیرات متفاوتی شامل تأثیر مثبت (مانند بارتو و همکاران، ۲۰۰۵؛ بکمن و همکاران، ۲۰۰۷؛ جرماکوویچ و همکاران، ۲۰۰۷؛ بارتو و همکاران، ۲۰۰۸؛ ایاتریدیس و روولیس، ۲۰۱۰؛ بیزشور و هگسون، ۲۰۱۲؛ کیم و شی، ۲۰۱۲؛ بارتو و همکاران، ۲۰۱۴؛ کاتیلان و همکاران، ۲۰۱۶ و هیلیر و همکاران، ۲۰۱۶)، تأثیر منفی (مانند تسالوتاس و همکاران (۲۰۱۵) از بعد بازده سهام) و یا تأثیر ترکیبی (مانند پاگلیتی، ۲۰۰۹؛ اولیورا و همکاران، ۲۰۱۰؛ تسالوتاس و همکاران، ۲۰۱۰) از بعد

ارزش بازار سهام) و دیفاند و همکاران، ۲۰۱۵) اشاره نموده‌اند، مطالعه حاضر با روش فراتحلیل برای ترکیب مطالعات فوق حول سه متغیر وابسته شناسایی شده شامل ارزش بازار سهام شرکت، بازده سهام و قیمت سهام، استفاده و فرضیه ذیل را از نظر تجربی می‌آزماید:

فرضیه ۱: پذیرش IFRS ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری را افزایش می‌دهد.

تأثیر پذیرش IFRS بر سرمایه‌گذاری: بازارهای سرمایه بین‌المللی در حال یکپارچه شدن بوده و منابع درون مرزی تأمین مالی در بسیاری از کشورها به‌طور فزاینده‌ای محدود شده است (لناز و همکاران، ۲۰۰۹). همچنین شرکت‌هایی که افزایش سرمایه‌گذاری در بازارهای سرمایه خارجی را انتخاب نموده‌اند به‌طور قابل ملاحظه‌ای گسترش یافته‌است (کارولی، ۲۰۰۶). با این وجود، شرکت‌هایی که اوراق بهادار آن‌ها در بازارهای خارجی مبادله می‌شود معمولاً با موانعی نظیر هزینه تبدیل اصول عمومی پذیرفته شده کشور خود به الزامات استانداردهای بین‌المللی، ارائه افشای کافی و کاهش تمایل سرمایه‌گذاران به تملک اوراق بهادار شرکت‌های خارجی به‌علت مواجه شدن با نقایص اطلاعاتی، روبرو هستند. به‌عنوان مثال، مطالعات قبلی نشان داد تحصیل و پردازش اطلاعات پیرامون شرکت‌های خارجی در مقایسه با شرکت‌های داخلی هزینه سرمایه بالاتری داشته و اثر منفی بر تصمیمات نگهداری سهام برون مرزی دارد (کانگ و استالز، ۱۹۹۷؛ لاندولم و همکاران، ۲۰۱۴ و هانگ و همکاران، ۲۰۱۴) و بنابراین سرمایه‌گذاران و مدیران صندوق‌های سرمایه‌گذاری تمایل دارند سهام‌های شرکت‌های خارجی که یکنواختی و قابلیت مقایسه کمتری دارد را به مقدار کمتری نگهداری نمایند (برادشاو و همکاران، ۲۰۰۴؛ خانان و همکاران، ۲۰۰۴؛ یو و وحید، ۲۰۱۴). طرفداران IFRS مدعی بوده که پذیرش اجباری این استاندارد سطح افشای مورد نیاز را افزایش و معیارهای کیفیت بالاتری را تحمیل می‌نماید (شورای اروپا، ۲۰۰۲؛ تویدای، ۲۰۰۶). علاوه بر این، پذیرش IFRS قابلیت مقایسه صورت‌های مالی را از طریق کاهش تفاوت میان استانداردهای ملی کشورها بهبود (اشباق و بینکاس، ۲۰۰۱؛ بارث و همکاران، ۲۰۱۴) و لذا هزینه‌های کسب اطلاعات برای سرمایه‌گذاران خارجی را کاهش داده و با جذب سرمایه‌گذاران خارجی تأثیر مثبت پذیرش را نشان می‌دهد (مانند کاورگ و همکاران، ۲۰۰۷؛ کارامانو و نیسوتر، ۲۰۰۹؛ لی، ۲۰۱۰؛ فلورو و پاپ، ۲۰۱۲؛ بنیش و همکاران، ۲۰۱۴؛ هانگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ چن و همکاران، ۲۰۱۵). تویدای (۲۰۰۶)، لناز و ورچیا (۲۰۰۰)، بارث و همکاران (۲۰۰۸) و کارامانو و نیسوتر (۲۰۰۹) تأثیر مثبت و کاهنده‌ی پذیرش اختیاری IFRS

بر هزینه سرمایه را نشان دادند. با این وجود بال و همکاران (۲۰۰۳) و ساندر (۲۰۰۷)، معتقدند در بسیاری موارد این کاهش در پذیرش داوطلبانه مشاهده شده و ضرورت ندارد آن را به پذیرش اجباری تعمیم دهیم. از طرف دیگر، مطالعاتی نظیر شیما و گوردون (۲۰۱۱)، گوردون و همکاران (۲۰۱۲) و داسک و همکاران (۲۰۱۳)، نتایج ترکیبی را گزارش نموده و مطالعه داسک (۲۰۰۶) و یو و وحید (۲۰۱۴) بی اثر بودن تأثیر پذیرش بر میزان سرمایه گذاری را نشان می دهند. مطالعه حاضر با دسته بندی متغیرهای وابسته مطالعات مزبور، این محور را حول سه متغیر میزان سرمایه گذاری (شامل تعداد یا مبلغ آن)، انجام سرمایه گذاری متقابل و هزینه سرمایه بررسی و با فرضیه ذیل می آزماید.

فرضیه ۲: پذیرش IFRS منجر به افزایش میزان سرمایه گذاری می شود.

تأثیر پذیرش IFRS بر استقراض: در مطالعات گذشته توجه کمتری به استقراض بین المللی شده است. تعداد محدودی از مطالعات اثر تفاوت نهادی میان کشورها بر بازارهای اختصاصی بدهی را مورد بررسی قرار داده اند. گیانتی و یافه (۲۰۱۲) به این نتیجه رسیدند که تفاوت فرهنگی بیش تر میان قرض دهنده و قرض گیرنده منجر به مقادیر کمتر وام و گستردگی بالاتر اعتبار می شود. در برخی تحقیقات دیگر نظیر کاری و نینی (۲۰۰۷) اثر تعصب در بازار بدهی اختصاصی را مورد مطالعه قرار داده و به این نتیجه رسیده اند وام گیرندگان صرف بالاتری را به وام دهندگان خارجی پرداخت می نمایند. پذیرش IFRS نتایج متفاوتی را برای بازار بدهی به همراه دارد. این استانداردها به دلیل استفاده از ارزش منصفانه محافظه کاری را کاهش (اسچیر، ۲۰۰۵؛ بال و همکاران، ۲۰۱۵)، مقادیر سود و زیان غیر پایدار شناسایی و به سودمندی این ارقام آسیب می رسانند (تأثیر منفی - بال و همکاران، ۲۰۱۵). از طرف دیگر می توانند سبب بهبود مفاد قرارداد بدهی (براون، ۲۰۱۶)، کاهش هزینه های اعتباری (فلور و کاسی، ۲۰۱۵)، یکنواختی رویه ها و افزایش در تأمین مالی خارجی (بنیش و همکاران، ۲۰۱۴) و تسریع در امر وام دهی (کیم و همکاران، ۲۰۱۱) شوند (تأثیر مثبت). مرور پیشینه مبین مثبت بودن نتایج اکثر مطالعات در این محور است، محورهای مورد بررسی این مطالعه شامل تغییر در میزان وام دهی و تعدیل مفاد قراردادهای بدهی می باشد؛ لذا فرضیه بعد عبارتست از:

فرضیه ۳: پذیرش IFRS منجر به افزایش تأمین مالی از طریق بدهی (استقراض) می شود.

تأثیر پذیرش IFRS بر عدم تقارن اطلاعاتی: ذینفعان مختلف در سرمایه‌گذاری یا اعطای اعتبار به شرکت که به ارزش‌داری‌ها و جریان‌های نقدی آتی بستگی دارد با مشکل عدم تقارن اطلاعاتی مواجهند. به طور کلی فرض می‌شود که کیفیت بالاتر و اطلاعات حسابداری قابل مقایسه‌تر می‌تواند عدم تقارن اطلاعاتی و ریسک برآورد را کاهش دهد (دای، ۱۹۹۰؛ ورچیا، ۲۰۰۱؛ ایسلی و اوهارا، ۲۰۰۴؛ لمبرت و همکاران، ۲۰۰۷). مطابق با پژوهش‌های گذشته نقش اطلاعات صورت‌های مالی در کاهش هزینه‌های نمایندگی موثر می‌باشد. به عنوان نمونه در زمینه عدم تقارن اطلاعاتی اعتباردهندگان، فرانسیس و همکاران (۲۰۰۵) نشان دادند فرض‌گیرندگان با کیفیت اقلام تعهدی بالاتر، پرداخت کمتر برای بدهی انجام می‌دهند؛ ژانگ (۲۰۰۸) نیز به این نتیجه رسید که شرکت‌هایی که محافظه کارانه‌تر عمل می‌نمایند نرخ بهره کمتری می‌پردازند. فرینو و همکاران (۲۰۱۳) با بررسی حجم معاملات استدلال نمودند افزایش در افشا پس از پذیرش IFRS منجر به کاهش عدم تقارن می‌شود و این کاهش دامنه قیمت پیشنهاد خرید و فروش را کاهش می‌دهد. پژوهش‌های انجام شده در خصوص تأثیر IFRS بر عدم تقارن اطلاعاتی تاکنون نتایج مثبت (کاهنده عدم تقارن) شامل بهبود بازده انباشته تعدیل شده بر اساس حجم معاملات، تعداد سهامداران درون سازمانی و شاخص تمرکز بازار (آرمسترانگ و همکاران، ۲۰۱۰)، کاهش بازده غیرعادی سهام (کریستینسن و همکاران، ۲۰۰۹)، کاهش بازده انباشته ناشی از تفاوت قیمت پیشنهادی خرید و فروش (بروشت و همکاران، ۲۰۱۳ و جوس و لانگ، ۲۰۱۳)، تغییر در حجم معاملات غیرعادی سهام (مانند لندزمن و همکاران، ۲۰۱۲ و فرینو و همکاران، ۲۰۱۳) و کاهش تجدیدنظر در پیش‌بینی‌های تحلیلگران از سود (کریستینسن و همکاران، ۲۰۰۹؛ اشباق و پینکاس، ۲۰۰۱؛ هورتون، سرافایم و سرافایم، ۲۰۱۳) و از جریان‌های نقد آتی (کارامانو و نیسوتز، ۲۰۰۹) را نشان داده است. در حالی که لئاز (۲۰۰۳) با بررسی تفاوت قیمت پیشنهادی خرید و فروش، تأثیر کم اهمیت پذیرش را بر عدم تقارن اطلاعاتی نتیجه می‌گیرد. متغیرهای وابسته شناسایی شده حول این محور عبارتند از بازده سهام، حجم معاملات و تغییر در پیش‌بینی‌ها، لذا فرضیه چهارم مطالعه حاضر عبارتست از:

فرضیه ۴: پذیرش IFRS منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی می‌شود.

تأثیر پذیرش IFRS بر نقدشوندگی سهام: حجم عظیمی از مطالعات پیامد افزایش افشای اطلاعات پس از پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری بر بهبود نقدشوندگی را

مورد بررسی قرار داده‌اند. فرینو و همکاران (۲۰۱۳) با بررسی تفاوت قیمت‌های پیشنهادی خرید و فروش اثر مثبت پذیرش را بر نقد شوندگی نشان دادند در حالی که داسکه و همکاران (۲۰۰۸)، پلاتیکانوا و پرمن (۲۰۱۲) و داسکه و همکاران (۲۰۱۳) نقش ترکیبی پذیرش را نشان دادند یعنی افزایش نقد شوندگی پس از پذیرش IFRS، برای کشورهای مختلف متفاوت است. بنابراین فرضیه بعدی مطالعه حاضر عبارتست از:

فرضیه ۵: پذیرش IFRS منجر به افزایش نقد شوندگی سهام می‌شود.

روش پژوهش

برای به دست آوردن مطالعات پیرامون اثرات پذیرش IFRS بر بازار سرمایه، به پیروی از مطالعه‌ی لارنکو و مانوئل (۲۰۱۵)، ابتدا بیست مجله معتبر حسابداری که در فهرست علوم اجتماعی (SSCI) سایت و تو سوت تامسون رویترز گردآوری شده و سپس بیست مجله برتر حسابداری بر اساس فهرست شورای روسای اصناف استرالیا (ABCD) و رده‌بندی مجله‌های علمی (SJR) مدنظر قرار گرفت و در فهرست مزبور (جمعاً ۳۳ مجله برتر)، کلیدواژه‌ی "پذیرش IFRS" پیرامون بازار سرمایه حول پنج محور پژوهش حاضر شامل ارتباط ارزشی، میزان سرمایه گذاری، استقراض، عدم تقارن اطلاعاتی و نقد شوندگی از سال ۲۰۰۰ الی ۲۰۱۷ (ماه مارچ)، جستجو گردید. مقالات با مراجعه به پایگاه‌های داده مختلف نظیر وایلی، ساینس دایرکت، تیلور و فرانسیس و اسپرینگر دریافت گردید.

طبق مطالعه عباس‌زاده و همکاران (۲۰۱۶) مقالات منتشره در منابع علمی معتبر مورد تایید وزارت علوم در ایران پیرامون استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تاکنون مطالعاتی حول چهار محور روش‌های پذیرش، پیامدهای مثبت و منفی و آثار پذیرش بر سایر متغیرها، مقایسه استانداردهای ملی و IFRS و راهکارها (روش‌ها) و مراحل (گام‌های) پیاده‌سازی IFRS را شامل می‌گردد، لکن مطالعات انجام شده غالباً از نوع ترویجی / مروری بوده و دلیل اینکه فاقد جداول آماری مورد نیاز هستند، شرایط ورود به فراتحلیل را ندارند (گلوس، ۱۹۷۶؛ هانتر و همکاران، ۱۹۸۲ و روزنتال، ۱۹۹۱). لذا امکان استفاده از مطالعات داخلی در فراتحلیل حاضر میسر نگردید.

نگاره (۱): مجلات برتر منتخب و تعداد مقالات انتخابی

نام مجله	تعداد مقالات
Journal of Accounting Research	۱
Journal of Business Finance and Accounting	۱
Abacus	۱
Accounting and Finance	۱
British Accounting Review	۱
Contemporary Accounting Research	۲
Journal of Accounting and Economics	۱
Journal of Accounting and Public Policy	۳
Journal of Accounting Research	۷
Journal of Accounting Research	۱
Journal of Business Finance & Accounting	۱
Journal of Business Finance and Accounting	۱
Journal of International Financial Management and Accounting	۲
Review of Accounting Studies	۴
Spanish Journal of Finance and Accounting	۲
The Accounting Review	۷
The British Accounting Review	۱
جمع مقالات	۳۷

تعداد نمونه اولیه شامل ۴۵ مقاله بود و هر یک از مطالعات مورد بررسی از یک یا چند رابطه/معادله مجزا برای بررسی روابط بین متغیرها (مجموعاً ۱۷۲ مشاهده) استفاده نموده بودند. از این تعداد، ۳ مقاله به دلیل عدم ارائه اطلاعات آماری کافی برای فراتحلیل، ۲ مقاله به دلیل حاوی اطلاعات ترکیبی بودن، ۲ مقاله به دلیل حاوی اطلاعات توصیفی یا پرسشنامه‌ای (فاقد مدل) بودن و یک مقاله به دلیل عدم امکان دسته‌بندی در محورهای مورد بررسی حذف شدند. در نتیجه نمونه به ۳۷ مقاله (از ۱۷ مجله به شرح نگاره شماره یک) شامل ۱۴۶ رابطه/معادله برای تحلیل، کاهش یافت. نگاره شماره دو به طور خلاصه، فرآیند انتخاب نمونه را شرح می‌دهد. متغیر مستقل مورد بررسی عبارتست از پذیرش IFRS و متغیر وابسته پژوهش برای آزمون هر یک از فرضیه‌ها به طور جداگانه تعریف شده است.

تکانه (۲): معیار انتخاب مطالعات برای فراتحلیل

روابط/معادلات		مطالعات		
۱۷۲		۴۵		تعداد مطالعات اولیه
				معیارهایی که سبب حذف مطالعه می‌گردد:
	۱۷		۳	عدم گزارش آماره‌های مدنظر برای فراتحلیل
	۲		۲	ارائه نتایج ترکیبی (عدم دسترسی به تأثیر جداگانه پذیرش)
	۱		۱	مطالعه دارای اطلاعات توصیفی یک شرکت
	۱		۱	استفاده از پرسشنامه بدون گزارش نتایج آماری مدنظر
	۵		۱	استفاده از متغیری که در محورهای مطالعه حاضر قابل طبقه بندی نبود
۱۴۶		۳۷		تعداد مقالات نهایی

تلفیق اندازه اثرهای چندگانه، در یک مطالعه، امر رایجی به شمار می‌رود. اندازه اثرهای چندگانه را می‌توان با محاسبه یک اندازه اثر میانگین برای هر پژوهش به دست آورد. با این حال، این روش تفاوت‌های مطالعات مختلف را نادیده می‌گیرد (چنانگ و چان، ۲۰۰۴). در پژوهش حاضر، اندازه اثرهای مختلف برای هر مطالعه بر اساس p -مقادیرها و یا آماره‌ی t گزارش شده، محاسبه گردیده و اثر عوامل تعدیل کننده برای تحلیل‌های بیشتر مدنظر قرار گرفته است. برای p -مقدار به اندازه اثر، ابتدا این آماره را به t تبدیل و سپس t به اندازه اثر تبدیل گردید. پژوهش حاضر از روش فراتحلیل هانتر و همکاران (۱۹۸۲)، هانتر و اشمیت (۲۰۰۰) و روزنتال (۱۹۹۱) به منظور به دست آوردن نتایج منطقی از مقالات مربوط به پذیرش IFRS استفاده می‌نماید. این تکنیک، مستلزم محاسبه اندازه اثر برای اندازه گیری میزان رابطه بین متغیرهای وابسته (متغیر تعریف شده در هر فرضیه) و مستقل (پذیرش IFRS) است. اندازه اثر شاخصی کمی است که عنصر کلیدی فراتحلیل بوده و نتایج آماری به واسطه آن خلاصه و یکدست می‌شوند. هدف استفاده از اندازه اثر، همسان سازی یافته‌های آماری گوناگون مطالعات در یک شاخص عددی و سنجه مشترک است تا امکان مقایسه و ترکیب نتایج آماری مطالعات فراهم شود (بذرافشان و همکاران، ۲۰۱۵). برای تحقیقاتی که ضریب همبستگی (r) را گزارش می‌دهند، این آماره برای اندازه گیری اثر مورد استفاده قرار گیرند. هنگامی که تنها مقادیر آماره t و آماره Z گزارش می‌شوند، t به صورت $\frac{Z}{\sqrt{t^2+df}}$ یا $\frac{Z}{\sqrt{N}}$ محاسبه می‌شود که df درجه آزادی باقیمانده محاسبه شده با استفاده از اندازه نمونه و تعداد

پارامترهای تخمین زده شده در یک رگرسیون است (لیپسی و ویلسون، ۲۰۰۱ و احمد و همکاران، ۲۰۱۳). بر اساس مطالعه‌ی هانتز و اشمیت (۲۰۰۰)، برای تخمین میانگین همبستگی (Z_r) و برآورد واریانس جامعه، سه مرحله باید اجرا شود. سپس به منظور درک روابط بین متغیرهای مورد آزمون فاصله اطمینان محاسبه می‌گردد. در پایان آزمون تجانس برای این مراحل عبارتند از:

مرحله ۱: پیش از محاسبه میانگین وزنی می‌بایست، توزیع ضرایب همبستگی نرمال نمود. با توجه به نرمال نبودن اندازه اثرهای محاسبه شده، Z فیشر با استفاده از معادله (۱) محاسبه می‌گردد:

$$Z_r = 0.5 \times \ln \left(\frac{1+r}{1-r} \right) \quad (1)$$

مرحله ۲: میانگین وزنی از طریق رابطه زیر محاسبه می‌شود که در آن، k حجم مطالعات مرتبط با هر متغیر و n_i حجم مطالعه‌ی i ام است:

$$\bar{Z}_r = \frac{\sum_{i=1}^k (n_i - 3) \times Z_{ri}}{\sum N_i} \quad (2)$$

مرحله ۳: با تعیین میانگین وزنی ضرایب همبستگی بین متغیرها، نوع و جهت روابط بین متغیرها در فاصله اطمینان مقتضی برآورد می‌شود:

$$[\bar{Z}_r - \frac{Z_\alpha}{2} \times \sigma(\bar{Z}_r); \bar{Z}_r + \frac{Z_\alpha}{2} \times \sigma(\bar{Z}_r)] \quad (3)$$

یک فاصله اطمینان ۹۵ درصدی که شامل صفر نیست شاخصی است که نشان‌دهنده درستی ارتباط بین متغیرهای مورد نظر است (دالتون و همکاران، ۱۹۹۹). در صورتی که بازه بدست آمده شامل عدد صفر شود (حد پایین منفی و حد بالا مثبت)، ارتباط معناداری میان متغیرها نتیجه نمی‌شود و در غیر این صورت ارتباط معنادار (مثبت یا منفی) می‌باشد. فاصله اطمینان برآوردی از روابط میان متغیرهای پژوهش در سطح کل مطالعات با فاصله اطمینان برآوردشده برای هر زیرگروه مقایسه می‌شود. چنانچه فاصله اطمینان زیرگروه‌ها، جهت رابطه به دست آمده از فاصله اطمینان برآوردی برای سطح کل مطالعات را تغییر دهد، آن زیرگروه متغیر تعدیل‌کننده روابط میان متغیر مستقل و وابسته پژوهش محسوب می‌شود. به منظور تعیین میزان امکان ادغام مطالعات در دست بررسی برای دستیابی به نتیجه واحد، آزمون تجانس مطالعات از طریق رابط ۴ تعیین می‌شود. مراحل تعیین میزان تجانس ضرایب

همبستگی بدین شرح است؛ ابتدا عدد به دست آمده از رابطه ۴ با مقدار بحرانی جدول کای دو با درجه آزادی (K-1) مقایسه و اگر کوچکتر از مقدار بحرانی جدول باشد، فرض متجانس بودن همبستگی‌ها تأیید می‌شود. چنانچه عدد به دست آمده از مقدار بحرانی جدول بزرگتر باشد، فرض تجانس ضرایب رد می‌شود.

$$H = \sum_{i=1}^k (n_i - 3) \times (Z_{ri} - \bar{Z}_r)^2 \quad (4)$$

در این صورت، مطالعات بر اساس متغیرهای کلیدی که احتمال می‌رود واریانس اندازه‌های اثر نمونه ناشی از آن‌ها باشد، به زیر گروه‌هایی تقسیم می‌شود و گام‌های فوق بار دیگر برای هر یک از آن‌ها به اجرا در می‌آید، این کار تا جایی ادامه می‌یابد که میان مطالعات تجانس ایجاد شود (عباس‌زاده و همکاران، ۲۰۱۶). فرضیه همگنی در بسیاری از موارد رد می‌شود (هانتر و اشمیت، ۲۰۰۰). آزمون همگنی برای این طراحی شده که آیا احتمال واریانس در بین مقادیر اندازه اثر تنها ناشی از خطای نمونه‌گیری است یا خیر. اشمیت و همکاران (۱۹۸۵) ادعا می‌کنند که در فراتحلیل، خطای نمونه‌گیری عموماً بین ۷۵ تا ۹۵٪ از نوسانات بین مطالعات مختلف را سبب می‌شود، و بنابراین همبستگی بیش از خطای نمونه‌گیری تأثیر چندانی بر این نوسانات ندارد. هدف گروه‌بندی، کاهش اختلاف و افزایش قدرت توضیح است و تا زمانی ادامه می‌یابد که واریانس باقیمانده به صفر میل یا تمام متغیرهای تعدیل‌کننده برآورد شوند. تحقیقات باید بر اساس تفاوت در اندازه‌گیری متغیر وابسته و توصیفی طبقه‌بندی شوند تا واریانس در نتایج کاهش یابد (گودینگ و واگنر، ۱۹۸۵). مطالعه حاضر فراتحلیل را در پنج محور انجام می‌دهد. هر محور ابتدا بر اساس متغیرهای وابسته شناسایی شده فراتحلیل می‌گردد. ده متغیر وابسته مورد بررسی شامل ارزش بازار سهام، بازده سهام، قیمت سهام، تغییر در سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری متقابل، هزینه سرمایه، تعدیل مفاد قرارداد بدهی، تغییر در میزان وام دهی، حجم معاملات و تغییر در پیش‌بینی‌ها می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های حاصل از فراتحلیل مطالعات پیرامون تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه شامل نتایج فراتحلیل همزمان تمامی پنج محور، فراتحلیل کلی هر محور و همچنین فراتحلیل بر اساس دسته‌بندی متغیرهای وابسته در هر محور در جداول ۳ الی ۷ گزارش شده‌اند. سپس

متغیرهای وابسته در هر محور، به زیرگروه‌هایی تقسیم می‌گردد تا اثرات تعدیل‌کننده بر روابط را بیازماید. بر اساس ادبیات موجود، علت وجود عدم تجانس بین مطالعات انجام شده، می‌تواند ناشی از تفاوت در نوع پذیرش IFRS (اجباری یا داوطلبانه)، شرایط قانونی کشورهای مورد بررسی و یا تمایز در میزان مشابهت رویه‌های حسابداری محلی آن‌ها با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، باشد. هر یک از موضوعات مزبور می‌تواند ملاک دسته‌بندی‌های فرعی مطالعات گردآوری شده در هر محور در قالب زیرگروه‌های مستقل قرار گیرد. علی‌رغم اینکه در ابعاد دسته‌بندی شده اطلاعات مزبور از مطالعات نمونه گردآوری گردیده بود، به دلیل وجود مطالعاتی که از نمونه‌های جهانی استفاده لکن نتایج را به تفکیک نام کشور ارائه نموده بودند، امکان بررسی دو زیرگروه شرایط قانونی/کشور و میزان مشابهت با GAAP محلی در هیچ یک از ابعاد مورد مطالعه میسر نگردید. نتایج تفکیک زیر گروه‌های نوع پذیرش که اطلاعات آن به طور کامل از مقالات استخراج گردیده بود، شامل پذیرش اجباری و داوطلبانه در مورد هر یک از متغیرهای مورد بررسی، که بیش از یک مطالعه را در متغیر مورد بررسی، در بر می‌گرفت ارائه شده است.

فرا تحلیل پذیرش IFRS و ارتباط ارزشی

از مجموع ۳۷ مطالعه انتخابی، ۱۰ مورد از آن‌ها بررسی تأثیر پذیرش IFRS بر ارتباط ارزشی را مبنای ارزیابی تأثیر بر بازار سرمایه قرار داده‌اند. که نتایج فراتحلیل به شرح جدول ۳ است. چنانچه مشاهده می‌شود، منفی بودن میانگین وزنی اندازه اثر مطالعات گردآوری شده پیرامون این محور (۰/۰۷۱-) و همچنین فاصله اطمینان کلی آن‌ها (۰/۱۰۸- و ۰/۲۵۰-)، نشان‌دهنده تأثیر منفی پذیرش IFRS بر ارتباط ارزشی می‌باشد. لذا فرضیه اول پژوهش تأیید نمی‌گردد. از نقطه نظر متغیرهای وابسته/ابعاد بررسی شده، آماره‌های محاسبه شده برای ارتباط ارزشی ارزش بازار سهام نشان‌دهنده‌ی رابطه منفی معنادار بوده (فاصله اطمینان منفی ۰/۱۸۲- و ۰/۳۱۶-) و بیشترین مشابهت را کل مطالعات نشان می‌دهد. بر اساس فاصله اطمینان محاسبه شده ارتباط ارزشی بازده و قیمت سهام معنادار نبوده‌است. نتایج آزمون تجانس نشان‌دهنده عدم تجانس بالا (۲۵۲/۳۸۵) میان مطالعات مورد بررسی بوده و بیشترین عدم تجانس در متغیر قیمت سهام (۱۹۸/۶۰۴) مشاهده می‌گردد. نتایج زیر گروه نوع پذیرش برای متغیر قیمت سهام به شرح نگاره (۳) است.

تکانه (۳): نتایج فراتحلیل مطالعات مرتبط با تأثیر پذیرش IFRS بر ارتباط ارزشی در بازار

سرمایه

مقدار بحرانی	آزمون تجانس H	فاصله اطمینان ۹۵٪		میانگین z	تعداد			ابعاد
		بالا	پایین	\bar{Z}_r	روابط K	نمونه N	مطالعات	
۴۱/۳۳۷	۲۵۲/۳۸۵	-۰/۲۵۰	-۰/۱۰۸	-۰/۰۷۱	۲۹	۶۳,۵۹۶	۱۰	کل مطالعات
ابعاد/متغیرهای وابسته:								
۱۵/۵۰۷	۳۰/۰۲۲	-۰/۳۱۶	-۰/۱۸۲	-۰/۰۶۷	۹	۱۸,۸۲۲	۳	ارزش بازار
۵/۹۹۱	۲۳/۸۶۳	۰/۳۲۹	-۰/۱۰۲	۰/۱۱۳	۳	۱,۹۹۴	۲	بازده سهام
۲۶/۲۹۶	۱۹۸/۶۰۴	۰/۲۰۴	-۰/۰۶۳	۰/۰۷۱	۱۷	۴۲,۷۸۰	۶	قیمت سهام

علی‌رغم اینکه در ابعاد دسته‌بندی شده اطلاعات مزبور از مطالعات نمونه گردآوری گردیده بود، به دلیل وجود مطالعاتی که از نمونه‌های جهانی استفاده نموده و نتایج را به تفکیک نام کشورها ارائه ننموده بودند، امکان بررسی دو زیرگروه شرایط قانونی/کشور و میزان مشابهت با GAAP محلی میسر نگردید.

تکانه (۴): نتایج فراتحلیل مطالعات ارتباط ارزشی، متغیر قیمت سهام در خصوص زیرگروه

نوع پذیرش

مقدار بحرانی	آزمون تجانس H	فاصله اطمینان ۹۵٪		میانگین z	تعداد			متغیر
		بالا	پایین	\bar{Z}_r	روابط K	نمونه N	مطالعات	
۲۶/۲۹۶	۱۹۸/۶۰۴	۰/۲۰۴	-۰/۰۶۳	۰/۰۷۱	۱۷	۴۲,۷۸۰	۶	قیمت سهام
زیرگروه‌های نوع پذیرش:								
۲۱/۰۲۶	۷۸/۶۵۲	۰/۲۵۵	-۰/۰۰۳	۰/۱۲۹	۱۳	۱۹,۰۷۰	۴	اجباری
۷/۸۱۵	۲/۳۲۲	۰/۰۴۳	۰/۰۰۴	۰/۰۲۴	۴	۲۳,۷۱۰	۲	داوطلبانه

نتایج زیر گروه نوع پذیرش برای متغیر قیمت سهام به شرح نگاره (۴) نشان می‌دهد که زیر گروه نوع پذیرش، بر نتایج بدست آمده در خصوص متغیر قیمت سهام تأثیر گذار است. فاصله اطمینان‌های محاسبه شده تأثیر پذیرش داوطلبانه IFRS بر قیمت سهام (به عنوان یکی از متغیرهای محور ارتباط ارزشی)، را مثبت و معنادار و پذیرش اجباری را فاقد ارتباط معنادار نشان می‌دهد. همچنین تفکیک مزبور، نتایج آزمون تجانس را بهبود بخشیده و مطالعات دسته بندی شده در پذیرش داوطلبانه متجانس ($H=2/322$) و کمتر از مقدار بحرانی) می‌باشند.

فرا تحلیل پذیرش IFRS و سرمایه گذاری

از مجموع ۳۷ مطالعه انتخابی، ۱۲ مورد از آن‌ها میزان سرمایه گذاری را به منظور بررسی تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه مدنظر قرار داده‌اند. نتایج فرا تحلیل انجام شده به شرح جدول ۵ نشان می‌دهد پذیرش IFRS تأثیر معناداری بر محور مورد بررسی ندارد (فاصله اطمینان $0/038 -$ و $0/057$)، لذا فرضیه دوم پژوهش تایید نمی‌گردد.

نگاره (۵): نتایج فرا تحلیل مطالعات مرتبط با تأثیر پذیرش IFRS بر سرمایه گذاری در بازار

سرمایه

مقدار بحرانی	آزمون تجانس H	فاصله اطمینان ۹۵٪		میانگین Z	تعداد			ابعاد
		بالا	پایین	\bar{Z}_p	روابط K	نمونه N	مطالعات	
۴۳/۷۷۳	۳۳۹/۸۰۴	۰/۰۵۷	-۰/۰۳۸	۰/۰۰۹	۳۵	۵۹۶,۷۸۶	۱۲	کل مطالعات
ابعاد/متغیرهای وابسته:								
۲۴/۹۹۶	۲۰۷/۱۸۲	۰/۰۸۹	-۰/۰۵۱	۰/۰۱۹	۱۶	۱۷۰,۲۰۱	۴	هزینه سرمایه
۲۴/۹۹۶	۱۰۸/۲۹۵	۰/۰۴۲	-۰/۰۲۸	۰/۰۰۷	۱۶	۳۳۶,۹۶۹	۸	میزان سرمایه گذاری
۵/۹۹۱	۰/۱۸۸	۰/۰۰۴	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۳	۸۹,۶۱۶	۲	سرمایه گذاری متقابل

همچنین هزینه سرمایه و میزان سرمایه گذاری فاقد ارتباط معنادار می‌باشند. لکن پذیرش IFRS دارای مثبت معنادار و وضعیتی بر میزان سرمایه گذاری متقابل می‌باشد. همچنین نتایج نشان دهنده نامتجانس بودن مطالعات در دو متغیر هزینه سرمایه و میزان سرمایه گذاری (H) بزرگتر از مقدار بحرانی) و تجانس در مطالعات سرمایه گذاری متقابل است. تفکیک زیر گروه

انواع پذیرش برای متغیرهای این محور به دلیل کم بودن تعداد مطالعات معتبر موجود، میسر نگردید.

فرا تحلیل پذیرش IFRS و استقراض

از مجموع ۳۷ مطالعه انتخابی، ۶ مورد، تأثیر پذیرش IFRS بر استقراض را مبنای ارزیابی تأثیر بر بازار سرمایه قرار داده‌اند. که نتایج فرا تحلیل به شرح نگاره (۶) است. به طور کلی پذیرش IFRS، تأثیر مثبت معناداری بر استقراض داشته (فاصله اطمینان ۰/۰۲۲ و ۰/۱۰۹) که این تأثیر از تعدیل مفاد قرارداد بدهی (فاصله اطمینان ۰/۰۰۷ و ۰/۰۹۰) ناشی می‌شود؛ لذا فرضیه سوم پژوهش تایید می‌گردد، لکن میزان وام‌دهی فاقد ارتباط معنادار بوده است. علی‌رغم عدم تجانس میان کلیه سطوح مورد بررسی (H بزرگتر از مقدار بحرانی) امکان بررسی زیرگروه‌ها به دلیل محدودیت در تعداد مطالعات این محور، میسر نگردید.

نگاره (۶): نتایج فرا تحلیل مطالعات مرتبط با تأثیر پذیرش IFRS بر استقراض در بازار سرمایه

مقدار بحرانی	آزمون تجانس H	فاصله اطمینان ۹۵٪		میانگین z	تعداد			ابعاد
		بالا	پایین	\bar{Z}_r	روابط K	نمونه N	مطالعات	
۲۳/۶۸۵	۷۷/۱۰۱	۰/۱۰۹	۰/۰۲۲	۰/۰۴۳	۱۵	۶۹,۷۸۴	۶	کل مطالعات
ابعاد/متغیرهای وابسته:								
۱۶/۹۱۹	۳۷/۸۸۸	۰/۰۹۰	۰/۰۰۷	۰/۰۴۱	۱۰	۶۱,۷۴۲	۳	تعدیل قرارداد
۹/۴۸۸	۳۶/۶۵۶	۰/۱۹۴	-۰/۰۷۳	۰/۰۶۰	۵	۸,۰۴۲	۳	میزان وام- دهی

فرا تحلیل پذیرش IFRS و عدم تقارن اطلاعاتی

۱۲ مطالعه از مجموع مطالعات انتخابی عدم تقارن اطلاعاتی را برای بررسی تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه ملاک توجه قرار داده‌اند. نتایج فرا تحلیل به شرح جدول ۷ است. نتایج تنها در خصوص متغیر حجم معاملات مثبت و معنادار اما ضعیف (فاصله اطمینان ۰/۰۰۸ و ۰/۰۴۳) و دارای تجانس است. فرا تحلیل عدم تقارن اطلاعاتی به طور کلی و همچنین در

قالب متغیرهای بازده سهام و تغییر در پیش‌بینی‌ها، نتایج معناداری در بر نداشت. لذا فرضیه چهارم پژوهش تایید نگردید.

تکراه (۷): نتایج فراتحلیل مطالعات مرتبط با تأثیر پذیرش IFRS بر عدم تقارن اطلاعاتی در

بازار سرمایه

مقدار بحرانی	آزمون تجانس H	فاصله اطمینان ۹۵٪		میانگین Z	تعداد			ابعاد
		بالا	پایین	\bar{Z}_T	روابط K	نمونه N	مطالعات	
۵۵/۷۵۸	۳۶۷/۲۱۹	۰/۰۴۸	-۰/۰۲۴	۰/۰۱۲	۴۹	۱,۰۵۲,۵۹۶	۱۲	کل مطالعات
ابعاد/متغیرهای وابسته:								
۴۳/۷۷۳	۳۲۷/۳۷۵	۰/۰۵۰	-۰/۰۲۷	۰/۰۱۲	۳۲	۸۵۹,۸۰۴	۶	بازده سهام
۲۱/۰۲۶	۲۳/۸۶۳	۰/۰۳۳	-۰/۰۱۷	۰/۰۰۸	۱۳	۱۵۰,۷۸۱	۴	تغییر در پیش‌بینی
۷/۸۱۵	۳/۹۳۳	۰/۰۴۶۳	۰/۰۰۸	۰/۰۲۷	۴	۴۱,۷۵۷	۲	حجم معاملات

تفکیک مطالعات به زیر گروه‌های نوع پذیرش در خصوص متغیر بازده سهام به شرح نگاره (۸) انجام شد، لکن تفکیک مزبور سبب معنادار شدن روابط بدست آمده نگردید.

تکراه (۸): نتایج فراتحلیل مطالعات عدم تقارن اطلاعاتی، متغیر بازده سهام در خصوص

زیرگروه نوع پذیرش

مقدار بحرانی	آزمون تجانس H	فاصله اطمینان ۹۵٪		میانگین Z	تعداد			متغیر
		بالا	پایین	\bar{Z}_T	روابط K	نمونه N	مطالعات	
۴۳/۷۷۳	۳۲۷/۳۷۵	۰/۰۵۰	-۰/۰۲۷	۰/۰۱۲	۳۲	۸۵۹,۸۰۴	۶	بازده سهام
زیرگروه‌های نوع پذیرش:								
۲۸/۸۶۹	۱۰۳/۹۹۱	۰/۰۷۵	-۰/۰۱۸	۰/۰۲۸	۱۹	۱۸۰,۶۵۴	۴	اجباری
۲۱/۰۲۶	۱۵۹/۱۵۶	۰/۰۳۷۶	-۰/۰۲۳	۰/۰۰۷	۱۳	۶۷۹,۱۵۰	۲	داوطلبانه

فراتحلیل پذیرش IFRS و نقدشوندگی سهام

شش مورد از مطالعات انتخابی نقدشوندگی سهام را برای بررسی تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه ملاک توجه قرار داده‌اند. که نتایج فراتحلیل به شرح جدول ۹ است. پذیرش

IFRS بر نقدشوندگی سهام تأثیر مثبت و ضعیفی دارد (فاصله اطمینان ۰/۰۰۱ و ۰/۰۲۹ و میانگین مثبت) و فرضیه پنجم پژوهش تایید می‌گردد. این تأثیر از بازده سهام ناشی می‌گردد (فاصله اطمینان ۰/۰۰۰ و ۰/۰۲۸). نتایج آزمون تجانس علی رغم تعداد اندک مطالعات دسته‌بندی شده در این محور (که تفکیک زیر گروه‌های نوع پذیرش را نیز میسر نمی‌سازد)، نشان دهنده‌ی عدم تجانس است. این امر می‌تواند به دلیل گسترده‌ی متغیرهای موثر بر نقدشوندگی سهام باشد که پذیرش IFRS در میان آنان نقش کوچکی را ایفا می‌کند. تعداد اندک مطالعات انجام شده در این خصوص نیز می‌تواند ناشی از این امر باشد.

تکراه (۹): نتایج فرا تحلیل مطالعات مرتبط با تأثیر پذیرش IFRS بر نقدشوندگی سهام در

بازار سرمایه

مقدار بحرانی	آزمون تجانس H	فاصله اطمینان ۹۵٪		میانگین z	تعداد			ابعاد
		پایین	بالا	\bar{z}	روابط K	نمونه N	مطالعات	
۲۷/۵۸۷	۴۷/۸۹۷	۰/۰۲۹	۰/۰۰۱	۰/۰۱۴	۱۸	۷۹۶,۰۲۶	۶	کل مطالعات
ابعاد/متغیرهای وابسته:								
۱۶/۹۱۹	۱۸/۹۹۹	۰/۰۲۸	۰/۰۰۰	۰/۰۱۳	۹	۳۶۶,۹۵۰	۳	بازده سهام
۱۴/۰۶۷	۲۷/۶۷۸	۰/۰۳۰	-۰/۰۰۱	۰/۰۱۵	۹	۴۲۹,۰۷۶	۳	قیمت سهام

خلاصه و نتیجه گیری

جهانی شدن استانداردهای حسابداری نشان‌دهنده وقوع یکی از مهم‌ترین تغییرات اخیر در نظام حسابداری است. با وجود این که پذیرش IFRS و تشابه اکثر استانداردهای محلی با IFRS نشان می‌دهد که IFRS، مجموعه با کیفیتی از استانداردهای حسابداری است، اما پیامدهای اقتصادی این تغییر هنوز جای بحث دارد. هدف مقاله حاضر، فرا تحلیل مجموعه و سبب مقالاتی است که اثرات پذیرش IFRS بر گزار شگری مالی و بازار سرمایه را ارزیابی و بررسی می‌کنند و نتایج پیرامون تأثیر پذیرش IFRS بر بازار سرمایه می‌تواند برای جامعه سرمایه‌گذاران، نهادهای استاندارد‌گذار حسابداری و مراجع قانونی مرتبط با بازار سرمایه مفید و موثر باشد. آگاهی از چنین اثراتی سیاست‌گذاران و استانداردها را در درک مشکلات و موانع موجود در دستیابی به قابلیت مقایسه صورت‌های مالی جهانی یاری می‌کند. همچنین

پژوهش حاضر با بازبینی و متاآنالیز مجموعه‌ای از مطالعات تجربی انجام شده پیرامون اثرات پذیرش IFRS بر بازار سرمایه به یک دست‌سازي نتایج به دست آمده تاکنون کمک می‌نماید. به این منظور، از ادبیات موجود حول پنج محور اصلی استفاده گردید تا به طور کمی ادعای ناظران و مسئولان تنظیم اس‌تاندرد مبنی بر مثبت بودن تأثیر پذیرش برای ارتقاء سودمندی اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری‌های بازار سرمایه، آزمون گردد. همچنین گردآوری اطلاعات مورد نیاز از مقالات انتخابی به منظور بررسی این که آیا اثر گزارشگری مالی از طریق پذیرش IFRS بر بازار سرمایه توسط عوامل مختلفی مانند سیستم قانونی یک کشور، تشابه بین IFRS و GAAP محلی و تفاوت در نوع پذیرش (به صورت داوطلبانه و یا اجباری) تعدیل می‌شود یا خیر، انجام شد. با این وجود تنها تفکیک زیرگروه‌ها از نظر نوع پذیرش و برای دو مورد از متغیرها میسر گردید.

نتایج پیرامون ارتباط ارزشی، نشان می‌دهند پذیرش IFRS تأثیر منفی معناداری بر ارتباط ارزشی به طور کلی دارد، این امر از تأثیر منفی و معنادار پذیرش بر ارزش بازار سهام ناشی می‌گردد و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری با سایر متغیرهای وابسته شناسایی شده (شامل بازده و قیمت سهام) در اثر پذیرش تغییر معناداری نداشته است. با این وجود فراتحلیل مجدد متغیر قیمت سهام، پس از تفکیک مطالعات به زیرگروه نوع پذیرش، نتایج مثبت و معناداری را پیرامون پذیرش داوطلبانه بر قیمت سهام نشان می‌دهد. نتایج در خصوص دو محور استقراض و نقدشوندگی سهام، ارتباط مثبت معنادار اما ضعیفی پذیرش IFRS بر بازار سرمایه را نشان دادند که به ترتیب از تعدیل مفاد قراردادهای بدهی و بازده سهام ناشی می‌گردد. مطالعات انجام شده پیرامون دو محور میزان سرمایه‌گذاری و عدم تقارن اطلاعاتی نشان دهنده‌ی عدم وجود تأثیر معنادار پذیرش IFRS بر بازار سرمایه است. همچنین مطابق با مطالعه احمد و همکاران (۲۰۱۳)، نتایج نشان می‌دهد تفکیک به زیرگروه‌های نوع پذیرش نتایج به دست آمده را بهبود می‌بخشد. فراتحلیل انجام شده تنها در برگیرنده مقالات معتبر بوده و تمامی مقالات منتشره و اثرات اعمال IFRS بر بازار سرمایه را بررسی ننموده است. همچنین باید توجه نمود که به دلیل عدم امکان تفکیک مطالعات گردآوری شده به زیرگروه‌های شرایط قانونی و مشابهت بین IFRS و GAAP در مطالعه حاضر، میسر نگردید. همچنین باید در تفسیر نتایج به دست آمده توجه نمود که برای برخی از زیرگروه‌ها، تعداد محدود مطالعات می‌تواند دلیلی برای معنادار شدن آماره‌های مورد بررسی باشد. پیشنهاد می‌گردد که مطالعات آتی به بررسی این مسئله پردازند

که آیا این روابط کشف شده به مرور زمان با فاصله گرفتن از زمان پذیرش، کم اثر می‌شوند یا خیر. سایر عوامل تعدیل کننده که می‌توانند بر پیامدهای اعمال IFRS بر کیفیت گزارشات مالی تأثیر بگذارند عبارتند از: عوامل اقتصاد کلان کشور و سیستم مالی، انگیزه‌ها/اهداف پذیرش IFRS (رامانا و اسلتن، ۲۰۱۱)، نقش حرفه حسابداری، سطح محافظه کاری، تمرکز مالکیت و قدرت حاکمیت شرکتی. با این وجود محدودیت کمبود اطلاعات، سبب سطح بالای ناهماهنگی و اختلافات باقی مانده در واریانس‌ها مشاهده شده می‌گردد و فراتحلیل همواره با این محدودیت روبروست.

پی نوشت

۱	Meta-analysis	۲	European Council
۳	Home bias	۴	Premium
۵	Social Sciences Citation Index (SSCI)	۶	Multinational news agency Thomson Reuters
۷	Australian Business Deans Council (ABDC)	۸	Scientific Journal Rankings (SJR)

منابع

بذرافشان، آمنه، حجازی، رضوان، رحمانی، علی و باستانی، سوسن (۱۳۹۴). فراتحلیل (متا آنالیز) استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی، *حسابداری مدیریت*، ۸ (۲۵): ۱۰۱-۱۱۷.

عباس‌زاده، محمدرضا، نصیرزاده، فرزانه و حقیقی طلب، بهاره (۱۳۹۵). مهم‌ترین پی آمدهای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی: تحلیل نوشتارهای موجود و پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی، *ماهنامه حسابداری*، ۳۲ (۸): ۲۶-۴۶.

Abbaszade, M; Nasirzade, F; Haghighehlab, B (2016). The most important consequence of the adoption of International Financial Reporting Standards: analysis of existing literature and suggestions for future research. *Accountant, the professional journal of Iranian Chartered Accountants*: 32 (8) , 26-46 (In Persian).

Ahmed, K. , Chalmers, K. , & Khelif, H. (2013). A meta-analysis of IFRS adoption effects. *International Journal of Accounting*: 48 (2) , 173-217.

Armstrong, C. , M. Barth, A. Jagolinzer, and E. Riedl. (2010). Market reaction to the adoption of IFRS in Europe. *The Accounting Review*: 85 (1) , 31-61.

Ashbaugh, H. , & Pincus, M. (2001). Domestic accounting standards, international accounting standards , and the predictability of earnings. *Journal of Accounting Research*, 39 (3) , 417-434.

- Ball, R. (2006). International Financial Reporting Standards (IFRS): Pros and cons for investors. *Accounting and Business Research*, 36 (Suppl. 1) , 5–27.
- Ball, R. , A. Robin, and J. Wu. (2003). Incentives versus standards: Properties of accounting income in four East Asian countries. *Journal of Accounting and Economics* 36 (1–3): 235–270.
- Ball, R. ; Li, X. , & Shivakumar, L. (2015). Contractibility and Transparency of Financial Statement Information Prepared Under IFRS: Evidence from Debt Contracts Around IFRS Adoption. *Journal of Accounting Research (Forthcoming)* ; Fox School of Business Research Paper No. 15-083. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2278946>
- Barth, M. E. , Beaver, W. H. , & Landsman, W. R. (2001). The relevance of the value relevance literature for financial accounting standard setting: Another view. *Journal of Accounting and Economics*: 31 (1–3). 3-75
- Barth, M. E. , Landsman, W. R. , & Lang, M. H. (2008). International Accounting Standards and accounting quality. *Journal of Accounting Research*: 46 (3) , 467–498.
- Barth, M. E. , W. R. Landsman, D. Young, and Z. Zhuang. (2014.) Relevance of Differences between Net Income based on IFRS and Domestic Standards for European Firms. *Journal of Business Finance & Accounting*: 41 (3) , 297-327.
- Bartov, E. , S. , Goldberg, and M. Kim, (2005). Comparative Value Relevance among German, U. S. , and International Accounting Standards: A German Stock Market Perspective, *Journal of Accounting, Auditing and Finance*: 20 (2) , 95–119
- Bazrafshan, A ; Hejazi, R ; Rahmani, A and Bastani, S, (2015). Meta-analysis of Audit Committee Independence and Financial Reporting Quality. *Management Accounting*: 8 (25) , 101-117 (*In Persian*).
- Beckman, J. , C. Brandes and B. Eierle, (2007). Analysis and Reconciliations from German Commercial Code to IFRS or US GAAP, *Advances in International Accounting* 20, 253–294.
- Beneish, M. D. , Miller, B. P. , & Yohn, T. L. (2014). Macroeconomic evidence on the impact of mandatory IFRS adoption on equity and debt markets. *Journal of Accounting and Public Policy*: 34 (1) , 1–27.
- Bissessur, S. , & Hodgson, A. (2012). Stock market synchronicity: an alternative approach to assessing the information impact of Australian IFRS. *Accounting and Finance*: 52, 187-212
- Bradshaw, M. T. , B. J. Bushee, and G. S. Miller. (2004). Accounting Choice, Home Bias, and U. S. Investment in Non-U. S. Firms. *Journal of Accounting Research*: 42 (5) , 795-841.

- Brochet, F. , Jagolinzer, A. , & Riedl, E. (2013). Mandatory IFRS adoption and financial statement comparability. *Contemporary Accounting Research*: 30 (4) , 1374-1400.
- Brown, A. B. (2016). Institutional Differences and International Private Debt Markets: A Test Using Mandatory IFRS Adoption. *Journal of Accounting Research*,: 54 (3). 679–723.
- Brown, P. (2011). International financial reporting standards: What are the benefits? *Accounting and Business Research*: 41 (3) , 269–285.
- Brüggemann, U. , Hitz, J. , & Sellhorn, T. (2012). Intended and unintended consequences of mandatory IFRS adoption: A review of extant evidence and suggestions for future research. Available at SSRN. <http://ssrn.com/abstract=1684036>.
- Carey, M. , & Nini. G. (2007). Is the Corporate LoanMarket Globally Integrated? A Pricing Puzzle. *Journal of Finance*: 62, 2969–3007.
- Chen. L, Jeff. N, & Tsang. A (2015) The Effect of Mandatory IFRS Adoption on International Cross-Listings. *The Accounting Review*: 90 (4) ,1395-143
- Cheung, S. F. , & Chan, D. K. S. (2004). Dependent effect sizes in meta-analysis: Incorporating the degree of interdependence. *Journal of Applied Psychology*: 89, 780–791.
- Christensen, H. B. , Lee, E. , & Walker, M. (2009). Do IFRS reconciliations convey information? The effect of debt contracting. *Journal of Accounting Research*: 47, 1167-1199.
- Covrig, V. , DeFond, M. , & Hung, M. (2007). Home bias, foreign mutual fund holdings, and the voluntary adoption of International Accounting Standards. *Journal of Accounting Research*: 45 (1) , 41-70.
- Cutillas-Gomariz, M. F and Sánchez-Ballesta, J. P. and Yagüe , J, (2016) The Effects of IFRS on Net Income and Earnings Components: Value Relevance, Persistence and Predictive Value (June 1, 2016). *Spanish Journal of Finance and Accounting*: 45 (3). 365-388.
- Dalton, D. R. , Daily, C. M. , Johnson, J. L. , & Ellstrand, A. E. (1999). Number of directors and financial performance: A meta-analysis. *Academy of Management Journal*: 42 (6) , 674–686.
- Daske, H. (2006). Economic benefits of adopting IFRS or US-GAAP: Have the expected cost of equity capital really decreased? *Journal of Business Finance & Accounting*: 33 (3&4) , 329–373.
- Daske, H. , Hail, L. , Leuz, C. , & Verdi, R. (2013). Adopting a label: heterogeneity in the economic consequences around IAS/IFRS adoptions. *Journal of Accounting Research*: 51, 495-547.
- Daske, H. L. Hail, C. Leuz, and R. Verdi. (2008). Mandatory IFRS reporting around the world: Early vidence on the economic consequences. *Journal of Accounting Research*: 46 (5) , 1085–1142.

- DeFond, M. L. , Hung, M. , Li, S. , & Li, Y. (2015). Does mandatory IFRS adoption affect crash risk? *The Accounting Review*: 90 (1) , 265–299.
- Dye, R. A. (1990). Mandatory versus voluntary disclosures: The cases of financial and real externalities. *Accounting Review*: 65 (1) , 1–24.
- Easley, D. , and M. O’Hara. (2004). Information and the cost of capital. *The Journal of Finance*: 59 (4) ,1553–1583
- European Council. (2002). Regulation EC No. 1606/2002 of the European Parliament and of the Council. Available at: http://www.esma.europa.eu/system/files/Reg_1606_02.pdf
- Florou, A. , & Kosi, U. (2015). Does mandatory IFRS adoption facilitate debt financing? *Review of Accounting Studies*: 20, 1407–1456.
- Florou, A. , & Pope, P. F. (2012). Mandatory IFRS adoption and institutional investment decisions. *The Accounting Review*: 87 (6) , 1993-2025.
- Francis, J. , LaFond, R. , Ohlsson, P. , & Schipper, K. (2005). The market pricing of accruals quality. *Journal of Accounting and Economics*: 39 (2) , 295–327.
- Frino, A. , Palumbo, R. , Capalbo, F. , Gerace, D. , & Mollica, V. (2013). Information disclosure and stock liquidity: evidence from Borsa Italiana. *Abacus*: 49 (4) , 423-440 .
- Giannetti, M. , & Yafeh, Y. (2012) “Do Cultural Differences Between Contracting Parties Matter? Evidence from Syndicated Bank Loans. ” *Management Science*: 58, 365–۳83.
- Glass, L. V. (1976). Primary, Secondary and Meta-Analysis. *Educational Research*: 5 (10) , 3-8.
- Gooding, R. Z. ,&Wagner, J. L. (1985). Ameta-analytic review of the relationship between size and performance: The productivity and efficiency of organizations and their subunits. *Administrative Science Quarterly*: 30, 462–481.
- Gordon, L. A. , Loeb, M. P. , & Zhu, W. (2012). The impact of IFRS adoption on foreign direct investment. *Journal of Accounting and Public Policy*: 31 (4) , 374-398.
- Harris, M. S. , & Muller, K. A. , III (1999). The market valuation of IAS versus US-GAAP accounting measures using Form 20-F reconciliations. *Journal of Accounting and Economics*: 26 (1–3) , 285–312.
- Hillier, D. , Hodgson, A. and Ngole, S. (2016) , IFRS and Secrecy: Assessing Accounting Value Relevance Across Africa. *Journal of International Financial Management & Accounting*: 27, 237–268.
- Hong, H. A. , M. Hung, and G. Lobo.) 2014 (. The Impact of Mandatory IFRS Adoption on IPOs in Global Capital Markets. *The Accounting Review*: 89 (4) ,1365-1397.

- Horton, J. , Serafeim, G. , & Serafeim, I. (2013). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment? *Contemporary Accounting Research*: 30, 388-423.
- Houqe, N. , van Kesteren, M. , & Clarkson, P. (2012). *Understanding IFRS adoption: A review of current debate and consequences. Working paper*: Victoria University of Wellington.
- Hung, M. , & Subramanyam, K. R. (2007). Financial statement effects of adopting International Accounting Standards: The case of Germany. *Review of Accounting Studies*: 12 (4) , 623-657.
- Hunter, J. E. , & Schmidt, F. L. (2000). Fixed effects vs. random effects meta-analysis models: Implications for cumulative research knowledge. *International Journal of Selection and Assessment*: 8 (4) , 275-292.
- Hunter, J. E. , Schmidt, F. L. , & Jackson, G. B. (1982). Studying organizations: Innovations in methodology. Meta-analysis: Cumulating research findings across studies: 4, *Beverly Hills: Sage*.
- Iatridis, G. , & Rouvolis, S. (2010). The post-adoption effects of the implementation of International Financial Reporting Standards in Greece. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*: 19 (1) , 55-65.
- Jermakowicz, E. K. , Prather-Kinsey, J. , & Wulf, I. (2007). The value relevance of accounting income reported by DAX-30 German companies. *Journal of International Financial Management and Accounting*: 18 (3) , 151-191.
- Joos, P. P. M. , & Leung, E. (2013). Investor perceptions of potential IFRS adoption in the United States. *The Accounting Review*: 88 (2) , 577-609.
- Kang, J. , and R. M. Stulz.) 1997 (. Why is there a Home Bias? An Analysis of Foreign Portfolio Equity Ownership in Japan. *Journal of Financial Economics*: 46 (1) , 3-28.
- Karamanou, I. , & Nishiotis, G. P. (2009). Disclosure and the cost of capital: evidence from the market's reaction to firm voluntary adoption of IAS. *Journal of Business Finance and Accounting*: 36, 793-821.
- Karolyi, G. A. (2006). The World of Cross-Listings and Cross-Listings of the World: Challenging Conventional Wisdom. *Review of Finance*: 10 (1) , 99-152.
- Khanna, T. , K. G. Palepu, and S. Srinivasan. (2004). Disclosure Practices of Foreign Companies Interacting with U. S. Markets. *Journal of Accounting Research*: 42 (2) , 475-508
- Kim, J. -B. , & Shi, H. (2012). IFRS reporting, firm-specific information flows, and institutional environment: international evidence. *Review of Accounting Studies*: 17 (3) , 474-517.

- Kim, J. -B. , Tsui, J. S. L. , & Yi, C. H. (2011). The voluntary adoption of International Accounting Standards and loan contracting around the world. *Review of Accounting Studies*: 16 (4) , 779-811.
- Kothari, S. P. , (2001). Capital Markets Research in Accounting, *Journal of Accounting and Economics*: 31 (1-3) ,105-231.
- Lambert, R. , C. Leuz, and R. Verrecchia. (2007). Accounting information, disclosure, and the cost of capital. *Journal of Accounting Research*: 45 (2) , 385-420.
- Landsman, W. R. , Maydew, E. L. , & Thornock, J. R. (2012). The information content of annual earnings announcements and mandatory adoption of IFRS. *Journal of Accounting and Economics*: 53 (1-2) , 34-54 .
- Leuz, C. (2003). IFRS versus US GAAP: information asymmetry-based evidence from Germany's new market. *Journal of Accounting Research*: 41 (2) , 445-472
- Leuz, C. , and R. Verrecchia. (2000). The economic consequences of increased disclosure. *Journal of Accounting Research*: 38 (Supplement) , 91-124.
- Leuz, C. , K. V. Lins, and F. E. Warnock. (2009). Do Foreigners Invest Less in Poorly Governed Firms? *Review of Financial Studies*: 23 (3) ,3245-3285.
- Lev, B. , (1989). On the Usefulness of Earnings and Earnings Research: Lessons and Directions from two Decades of Empirical Research, *Journal of Accounting Research*: 27 (3) , 153-192.
- Li, S. (2010). Does mandatory adoption of International Financial Reporting Standards in the European Union reduce the cost of equity capital? *The Accounting Review*: 85 (2) , 607-636.
- Lipsey, M. W. , & Wilson, D. B. (2001). Practical meta-analysis. USA: *Sage Publications*.
- Lourenço, I. M. & Manuel, E. M. (2015). Main consequences of IFRS Adoption: Analysis of existing literature and suggestions for further research. *Revista Contabilidade & Finanças*: 26 (68) , 126-139.
- Lundholm, R. , R. Rogo, and J. L. Zhang. (2014). Restoring the Tower of Babel: How Foreign Firms Communicate with US Investors. *The Accounting Review*: 89 (4) ,1453-1485.
- Oliveira, L. , Rodrigues, L. L. , & Craig, R. (2010). Intangible assets and value relevance: Evidence from the Portuguese stock exchange. *The British Accounting Review*: 42 (4) , 241-252.
- Paglietti, P. (2009). Investigating the effects of the EU mandatory adoption of IFRS on accounting quality: Evidence from Italy. *International Journal of Business and Management*: 4 (12) , 3-18.

- Platikanova, P. , & Perramon, J. (2012). Economic consequences of the first-time IFRS introduction in Europe, *Spanish Journal of Finance and Accounting*: 156, 497-519
- Pope, P. , & McLeay, S. (2011). The European IFRS experiment: Objectives, research challenges and some early evidence. *Accounting and Business Research*: 41 (3) , 233–266.
- Ramanna, K. , & Sletten, E. (2011). Network effects in countries' adoption of IFRS. *Harvard Business School Accounting & Management Unit Working Paper*, No. 10-092 (Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1590245>)
- Rosenthal, R. (1991). Meta-analytic procedures for social research. *Applied Social Research Methods Series*, 6, *Newbury Park: Sage*.
- Schipper, K. (2005). The Introduction of International Accounting Standards in Europe: Implications for International Convergence. *European Accounting Review*: 14,101–26.
- Schmidt, F. L. , Hunter, J. E. , Pearlman, K. , & Hirsh, H. R. (1985). Forty questions about validity generalization and meta-analysis. *Personnel Psychology*: 38, 697–798.
- Shima, K. M. , & Gordon, E. A. (2011). IFRS and the regulatory environment: the case of U. S. investor allocation choice. *Journal of Accounting and Public Policy*: 30 (5) , 481-500
- Soderstrom, N. S. , & Sun, K. J. (2007). IFRS adoption and accounting quality: A review. *European Accounting Review*: 16 (4) , 675–702
- Sunder, S. (2007). Uniform financial reporting standards: Reconsidering the top-down push. *The CPA Journal* 77 (March): 6–9.
- Tsalavoutas, I. , P. Andrè and L. Evans, (2010). The Transition to IFRS and the Value Relevance of Financial Statements in Greece, *British Accounting Review*: 44 (4) , 262–277
- Tweedie, D. (2006). Prepared statement of Sir David Tweedie, Chairman of the International Accounting Standards Board before the Economic and Monetary Affairs Committee of the European Parliament. Available at: <http://www.iasplus.com/resource/0601tweedieuspeech.pdf>.
- Van Tendeloo, B. , & Vanstraelen, A. (2005). Earnings management under German GAAP versus IFRS. *European Accounting Review*: 14 (1) , 155–180.
- Verrecchia, R. E. (2001). Essays on disclosure. *Journal of Accounting and Economics*: 32 (1–3) , 97–180.
- Yu, G. , and A. S. Wahid. (2014.) Accounting Standards and International Portfolio Holdings. *The Accounting Review*: 89 (5) , 1895-1930.
- Zhang, J. (2008). The contracting benefits of accounting conservatism to lenders and borrowers. *Journal of Accounting and Economics*: 45 (1) , 27–54.

A Meta-Analysis of IFRS Adoption Effects on the Capital Market

Bahareh Haghitalab¹, Farzaneh Nasirzadeh², Reyhaneh Haghghi³

Received : 2017/04/10

Approved: 2017/07/18

Abstract

The most of empirical researches about the effects of changes in accounting regime on financial reporting and capital market, is about adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS) around the world. This study is a Meta-analysis of the literature about the impact of IFRS adoption on the capital market, with the aim to sum up the results. From the published articles in the most prestigious scientific accounting journals, papers in 33 journals from 2000 to 2017 are investigated (March) and meta-analysis technique developed by Hunter et al. (1982), Hunter and Schmidt (2000) and Rosenthal (1991) is followed in order to draw logical conclusions from 37 selected papers (from 17 journals) related to the adoption of IFRS. The effect of independent variable -IFRS adoption- on the main variables (10 dependent variables) is studied by calculating the effect size in five areas including value relevance, level of investment, debt amount, information asymmetry, and stock liquidity, regarding to the impact of moderating variable (type of IFRS adoption). The results show the combined impact of IFRS adoption on the capital market and also they indicate that the adoption type has moderating effect on this relation.

Keywords: IFRS adoption, Capital market, Five areas, Meta-analysis.

Jel clacification: K20, M49, M48, M41.

DOI: 10.22051/jera.2017.14921.1644

¹ Phd. Student of accounting, Ferdosi university, Mashhad, Iran, corresponding author, (b.haghitalab@stu.um.ac.ir)

² Associate prof. of accounting, Ferdosi university, Mashhad, Iran, (nasirzadeh@um.ac.ir)

³ Phd. Student of accounting, Ferdosi university, Mashhad, Iran, (re.haghghi@mail.um.ac.ir)